

Zəfaniya

¹ Amonning oqli Yosiya Yəhudaqa padixah bolqan wakitlarda, Həzəkiyaning qəwrisi, Amariyaning əwrisi, Gədaliyaning nəwrisi, Kuxining oqli Zəfaniyaqa yətkən Pərwərdigarning səzi: —

Soraqqa tartixning omumiyligi

² Mən yər yüzidin həmmiini qurutuwetimən, — dəydu Pərwərdigar;

³ — İnsan həm həywanni qurutuwetimən, Asmandiki uqar-qanatlar həm dengizdiki beliklarni, Barliq putlikaxanglarni rəzil adəmlər bilən təng qurutuwetimən, İnsaniyətni yər yüzidin üzüp taxlaymən, — dəydu Pərwərdigar.■

Yəhudaning soraqqa tartilixi

⁴ — Xuning bilən Mən Yəhuda üstigə, Barliq Yerusalemdikilər üstigə qolumni sozimən; Muxu yərdə «Baal»ning qalduqini,

■ 1:3 Yar. 6:7

«Kəmar»larning namini kaşınlar bilən billə üzüp taxlaymən;□

⁵ Xundakla əgzidə turup asmandiki jisimlarə bax uridiəanlarni,

Pərwərdigarə bax urup, xundakla Uning nami bilən kəsəm kılıp turup, «Malkam»ning nami bilənmü kəsəm kılıdiəanlarni,□

⁶ Pərwərdigardin təzgənlərni,

Pərwərdigarni izdiməydiəan yaki Uningdin yol soriməanlarnimu üzüp taxlaymən.■

⁷ Rəb Pərwərdigarning hüzuri aldida süküt kilinglar;

Qünki Pərwərdigarning küni yekındur;

Qünki Pərwərdigar qurbanlıqni təyyarlidi,

□ **1:4** «**Muxu yərdə «Baal»ning qalduqini, «Kəmar»larning namini kaşınlar bilən billə üzüp taxlaymən**» — «Baal» Pələstindikilər qoqunidiəan bir but idi. «Baalning qalduqi» «Baal» degən butqa qoqunoanlardin kəlip qaloan kixilər. «Kaşınlar» degən Hudaning muqəddəs ibadəthanisida ixləydiəan məhsus «qurbanlıq kılıquqılar». «Kəmar»lar bolsa əzlrini butlarə beoixliəan «qurbanlıq kılıquqılar» idi («2Pad.» 23:23, «Hox.» 10:5ni kəring). Hudaə etikəd kılıquqi adəmlər bolsa, «Huda «Kəmar»larni yökıtixi muqərrər» dəp oyliša kerək. Biraq bu ahırki jümlidin qarışanda «**kaşınlar**» birinqi bolup əyibləndi. Səzgə qarışanda ularmu butpərəs bolup qaldı. Xunga ular «Kəmar»lardin tehimu əyiblik, «Kəmilər»ə nisbətən ular həkikətəni obdan qüxinixi kerək idi. □ **1:5** «**«Malkam»ning nami bilənmü kəsəm kılıdiəanlar...**» — demisəkmü «Malkam» yənə bir but. ■ **1:6** Yəx. 1:4; 59:13; Yər. 15:6

U mehmanlarni «taharət kildurup» həlal qildi;□

8 Pərwərdigarning qurbanlığining künidə xundak boliduki,

Mən əmirlərni, padixahlarning oqullirini wə yat əllərnin kiyimlirini kiyiwaloqanlarning həmmisini jazalaymən;□

9 Xu küni Mən bosuqidin dəssiməy atlaydioqanlarni,

Yəni zulum-zorawanlıq həm aldamqilikğa tayinip, hojayinlirining oylirini

□ **1:7 «Pərwərdigar qurbanlığıni təyyarlidi, U mehmanlarni «taharət kildurup» həlal qildi»** — Təwrat dəwridiki qurbanlıqlardin bəzilirini yegili bolatti, qurbanlıqlar sunuloqanda mehmanlarni çaqirix adəttiki ix idi. Biraq 8-9-ayətkə qarioqanda, mehmanlarning əzi bu «qurbanlıq»ning bir qismi bolidu. Ularni «taharət kildurux», muxu yərdə «napak nərsilərdin ayriwetix, yuyux» yaki «Hudaqə ayriwetix» degənni bildüridu. Andin ular əzi «qurbanlıq» boluxğa «həlal» bolidu. «Mehmanlar»ning kəpinqisi bolsa Hudaqə qarxi qikqanlarning nuroqun jəsətlirini yəydioqan, xundakla əslidə «həram boləqan» quxlar wə haywanatlar bolidu («Yəx.» 34:6, «Yər.» 46:10, «Əz.» 39:17-19nimu kəruing). □ **1:8 «Mən əmirlərni, padixahlarning oqullirini wə yat əllərnin kiyimlirini kiyiwaloqanlarning həmmisini jazalaymən»** — oqurmənlərnin esidə barki, Zəfaniya «padixahning oqli» idi. Xunga u bu ordidikilərnin əhwalini nahayiti obdan bilətti. Muxundak «yat əllərnin kiyimlirini (əjnəbiyqə kiyimni) kiyiwelix» bəlkim butpərəslikkə yaki təkəbburlukğa munasiwətlilik gunah bolsa kərək.

tolduridioqanlarni jazalaymən. □ ■

¹⁰ Xu künidə, — dəydu Pərwərdigar,
«Belik dərwazisi»din «Waydad»,
«Ikkinqi məhəllə»din hərkiyəxlər,
Dəng-egizliklərdin oqayət zor «gum-gum» qilip
wəyran qilinoqan awazlar anglinidu. □

¹¹ «Hərkiyənglər, i «Oymanlik məhəllisi»dikilər;
Qünki «sodigər həlk»ning həmmisi qiliqlandi,
Kümux bilən qingdaloqanlar kirildi!» □

¹² — Wə xu qaqda xundak boliduki,
Mən Yerusalemni qiraqlar bilən ahturimən,
Arzangliri üstidə tinoqan xarabtək turoqan
əndixisiz adəmlərni,

□ **1:9 «Xu küni Mən bosuqidin dəssiməy atlaydioqanlarni, yəni zulum-zorawanlik həm aldamqilikka tayinip, hojayin-lirining öylirini tolduridioqanlarni jazalaymən»** — Huda muxu yərdə pəyoqəmbər arkilik hurapiylikni əyibligən bolsa kerək. «Əy bosuqisini dəssməslük kerək, yaman bolidu» degənlik enik bir misaldur. (1Sam. 5:4, 5ni kəring). Ular əslidinla Təwrattiki muqəddəs qanunoqa hilap boləqan muxundak hurapiy uxxak-qüxxək qaidigə riayə qiloqini bilən, zulumni həqwəqəsi yok dəp qorkmay qiliweridu. ■ **1:9** 1Sam. 5:4, 5.

□ **1:10 ««Belik dərwazisi»din «waydad», «Ikkinqi məhəllə»din hərkiyəxlər...»** — «Belik dərwazisi» həm «ikkinqi məhəllə» Yerusalemning ximaliy tərripigə jaylaxkan bolup, xəhərning baxka üq təriri tik yar idi, hujum kəlsə daim ximaliy tərripidin kəltti. □ **1:11 «Qünki «sodigər həlk»ning həmmisi qiliqlandi, ...»** — bu bəlkim kinayilik gəp.

Ibraniy tilida «sodigər» wə «Qanaan» degənlər ohxax bir söz bilən ipadilinidu. Israil həlki əsli butpərəs boləqan «Qanaan həlki»ni Pələstindin (Qanaandin) həydiwətkənidi. Biraq Israil əzi hazır «Hudaning həlki» əməs, bəlkə «sodigər həlk» həm «butpərəs bir həlk» bolup qaloqan ohxaydu. Ularning qiloqan sodisimu Hudaning nəziridə haram ohxaydu.

Yəni kənglidə: «Pərwərdigar heq yaxxilikni qılmaydu, yamanliqñimu qılmaydu» degənlərnı jazalaymən.□

¹³ Əmdi baylıqlıri olja,
 Öylıri bərbat bolıdu;
 Ular öylərnı saloqını bilən,
 Ularda turmaydu;
 Üzümzarlarnı bərpa qıloqını bilən,
 Ularnıng xarabını ıqməydu.

¹⁴ Pərwərdıgarnıng uluq küni yekındur;
 Bərħək yekındur, ıntayın tez yetıp kelıdu;
 Angla, Pərwərdıgarnıng künıning sadası!
 Yetıp kəlgəndə palwanmu ələmlık warkıraydu.

■
¹⁵ Xu küni kəhr elıp kelıdıoqan bır kün,
 Külpətlık həm dərd-ələmlık bır kün,
 Wəyranqılık həm bərbatlık qüxıdıoqan bır kün,
 Zulmətlık həm sürlük bır kün,
 Bulutlar həm qar-qarangoluluk bilən
 qarlanoqan bır kün,

¹⁶ İstıhkamlaxqan xəhərlərgə, sepılning egız potəylırıgə hujum qılıdıoqan,
 Kanay qelinıdıoqan, agah signalı kətürülıdıoqan
 bır kün bolıdu.□

¹⁷ Mən adəmlər üstıgə külpətlərnı qüxürımən,
 —

□ **1:12** «Arzanglırı üstıdə tınoqan xarabtək turoqan əndıxısız adəmlər...» — «arzanglırı üstıdə tınoqan xarab» xarab tınıxı üqün uzun wakit mıdırlımay turuxı kerək. Tınoqan «arzanglar», (duq, qəkündə) nəhayıti aqqıq bır nərsə, əlwəttə.

■ **1:14** Yo. 2:10, 31; 3:15; Yəx. 2:12-22; 13:10; 24:23; Am. 8:9; Mat. 24:29; Ros. 2:20; Wəh. 6:12-13 □ **1:16** «agah signalı kətürülıdıoqan bır kün bolıdu» — yaki «jəng warkıraxlırı kətürülıdıoqan bır kün bolıdu».

Ular karioqulardək yürüdü;
 Qünki ular Pərwərdigarəğa qarxi gunah kildi;
 Ularning qanliri topa-qangdək,
 Ularning üqəy-kərinliri pəktək təkülidu;
 18 Pərwərdigarning kəhri qüxkən künidə altun-
 kümüxliri ularni qutkuzalmaydu;
 Bəlki pütkül jaħan Uning oqəzəp oti tərripidin
 yəwetilidu;
 Qünki U barlıq yər yüzidikilərninğ üstigə
 mutlək bir həlakət, dəhxətlik bir həlakət
 qüxüridu. □ ■

2

1 Yioqilinglar, özünqlarni yioqinglar, i nomussiz
 «yat əl», □

2 Yarlık qıkkuqə,
 Kün topandək tez ətüp kətküqə,
 Pərwərdigarning aqqıq oqəzipi üstünqlərgə
 qüxküqə,
 Pərwərdigarning oqəzipini elip kelidioqan kün
 üstünqlərgə qüxküqə,

□ **1:18 «mutlək bir həlakət, dəhxətlik bir həlakət»** —
 yaki «mutlək bir həlakət, qakmaktək bir həlakət». ■ **1:18**

Pənd. 11:4; Əz. 7:19; Zəf. 1:14-16 □ **2:1 «Yioqilinglar,
 özünqlarni yioqinglar, i nomussiz «yat əl»** — «yat əl»
 muxu yərdə İsrail həlki Hudağa nisbətən butpərəs bir yat əlgə
 ohxaydu, dəğənlik. Ularning «yioqilixi» bəlkim jamaəttə bolup
 dua-tilawət bilən Hudani izdəx üqün bolsa kerək. İbraniy tilidiki
 «yioqilinglar» dəğən bu peil adəttə pəkət «pahal yioqiwelix»ni
 kərsitidu, bu muxu yərdə intayin kinayilik gəp bolup, İsrail
 pahaldək bir həlki, Hudaning otida tezla kəydürülüş hətiridə
 turidu, dəğənlik (2-ayətni kəring).

³ Pərwərdigarni izdənglar, i Uning həkümlirini ada qıloğan zemindiki kəmtərlər; Həkkaniylikni izdənglar, kəmtərlikni izdənglar; Ehtimal silər Pərwərdigarning oqəzi pi boləqan künidə panah tapqan bolisilər.■

Əllərnin soraqqa tartilixi

⁴ Qünki Gaza taxlanoğan bolidu, Axkelon wəyranə bolidu; Ular Axdodtikilərnə qüx bolmayla həydiwetidu; Əkron yulup taxlinidu.□

⁵ Dengiz boyidikilər, yəni Kərat elidikilərgə way! Pərwərdigarning səzi sanga qarxidur, i Kanaan, Filistiyələrnin zemini!

Ahaləng qalmioquqə Mən seni həlak qilimən.□

⁶ Dengiz boyi padiqılar üqün qimənzar, Qoy padiliri üqün qotanlar bolidu;

⁷ Dengiz boyi Yəhuda jəmətining qaldisi igidar-qilikida bolidu;

Axu yərdə ular ozuklinidu;

■ 2:3 Zəb. 27:5; 32:5-7 □ 2:4 «Qünki Gaza taxlanoğan bolidu, Axkelon wəyranə bolidu; ular Axdodtikilərnə qüx bolmayla həydiwetidu; Əkron yulup taxlinidu» — bu xəhərlər Filistiyədəki bəx qoq xəhərnin tətə. Ularnin tətəpi ximaldin jənubqə bolup, hujum ximaliy tərəpidin kelidioğan ohxaydu. «Axdodni qüx bolmayla həydiwetidu» degən jümlə bəlkim hujum ətigəndə baxlinip qüx boləquqə oqəlibilik tamamlidioğanliqini kərsitidu. Baxqə birhil qüxənqisi, hujum qüx waqtida, yəni adəm uhlioğan waqtida qilinidu, «Ular Axdodni qüxtə həydiwetidu» degənlik. □ 2:5 «dengiz boyidikilər, yəni Kərat elidikilərgə way!» — bu sözmu Filistiyələrgə qaritiloğan. «Kəratlər» bəlkim «Kret»dikilər degən mənədə. Ularnin əsli yurti (Ottura Dengizdiki) Kret arili idi.

Axkelonning öyliridə ular kəq kirgəndə yatidu,
Qünki Pərwərdigar Hudasi ularning yenioğa
berip ulardin həwər elip,
Ularni asarəttin azadlıqqa erixtüridu.□

8 Mən Moabning dəxnimini, Ammoniylarning
həkarətlirini anglidim;

Ular xundak kılıp Mening həlkimni mazak kılıp,
Ularning qebralirini paymal kılıp mahtinip kətti.

9 Xunga Mən Əz həyatim bilən kəsəm kılımənki,
— dəydu samawi koxunlarning Sərdari boləqan
Pərwərdigar, Israilning Hudasi,
Moab jəzmən huddi Sodomdək,

Ammoniylar huddi Gomorradək bolidu —

Yəni qakqaklar wə xorluklar kaplanəqan jay,
daim bir qəl-jəzirə bolidu;

Həm həlkimning kaldisi ulardin olja alidu,
Qowmimning qaloqanliri bularəqə igə bolidu.□

10 Ularning təkəbburlukidin bu ix bexioğa kelidu,
Qünki ular samawi koxunlarning Sərdari
boləqan Pərwərdigarning həlkini mazak kılıp
mahtinip kətti.

11 Pərwərdigar ularəqə dəhxətlik bolidu;

Qünki U yər yuzidiki butlarning həmmisini
qurutiwetidu;

Xuning bilən əllər, barlıq qət araldikilər hər biri
öz jayida Uningəqə ibadət kildidu.

□ **2:7 «ularning yenioğa berip ulardin həwər elip,...»** — ibraniy tilida: «ularni yoqlap...» degən sözlər bilənla ipadilinidu.

□ **2:9 «Moab jəzmən huddi Sodomdək, Ammoniylar huddi Gomorradək bolidu...»** — okurmənlərnin esida boluxi mumkinki, Huda Sodom wə Gomorra xəhərlirini rəzillikliri tüpəylidin asmandin ot quxürüp wəyran kiliwətkən.

12 I Efiopiylər, silərmu Mening kiliqim bilən öltürülsilər.□

13 U qolini sozup ximaloqa təgküzüp, Asuriyəni həlak kılıdu, Ninəwə xəhirini wəyranə, qəl-bayawandək kəhətqilik jay kılıdu.□

14 Uning otturisida qarwa padiliri, Xundakla həywanlarning hərhilliri yatıdu; Qəl hıwquxı, qırkırıoquqi hıwquxlar uning tüwrük baxlırida kənidu; Deriziliridin sayraxlar anglınidu; Bosuqilirida wəyranilik turıdu; Qünki U buning kedir yaqıaq nəqıxlirini oquqqilikta qaldurıdu;

15 Mana bu əndixisiz yaxap kəlgüqi xad-huram xəhər, Kənglidə: «Mənla bardurmən, məndin baxqa biri yəqtur» degən xəhər —

□ 2:12 «I Efiopiylər, silərmu mening kiliqim bilən öltürülsilər» — bu bexarəttin təhminən 80 yıldın keyin «Kambusis II» Efiopiyyəyə təjavuz qıldı (miladiyədin ilğiriki 525-yılı). Bexarət bu wəqəni yaqi bolmisa ahırkı zamandiki bir wəqəni kərsitixi kərək. □ 2:13 «U qolını sozup ximaloqa təgküzüp, Asuriyəni həlak kılıdu, Ninəwə xəhirini wəyranə, qəl-bayawandək kəhətqilik jay kılıdu» — bu bexarətlər (12-15-ayətlər) Zəfaniyaning səzlıridin pəkət birnəqqə yıldın kiyim əməlgə axuruloqan. Miladiyədin ilğiriki 612-yılı, böyük Asuriyə imperiyəsi paytəhti Ninəwə bilən billə pütünləy bərbat kılındi. Efiopiyyə baxqa yurtlardın yirək bolsimu, qattik hıjumoqa uqridi (12-ayət). Zəfaniyaning bu səzining əməlgə axuruloqanlıqını kərgən kixilər uning «Pərwərdigarning küni» toqıruluk bolqan bexarətliri həm baxqa bexarətlirininimü bəribir ahirida əməlgə axurulıdu, dəp bilğən boldi.

U xunqilik bir wəyranə, həywanlarning bir
 qonalıqı bolup qaldıoqu!
 Uningdin otüwatqanlarning həmmisi üxkırtidu,
 Qolını silkiydu.□

3

Yerusalemning sorakqa tartilixi

¹ Asiylik kıloquqi, buloqanoqan, jəbir-zulum
 yətküzgüqi xəhərgə way!

² U awazni anglimidi, tərbiyini qobul kılmidi;
 Pərwərdigarəqə tayanmidi, Hudasiəqə
 yeqinlaxmidi.□

³ Uning otturisida boləqan əmirilirining həmmisi
 hərkiyədioqan xirlər,
 Uning sorakqiliri bolsa kəqliki owlaydioqan,
 ətigini oqajiliəqədək həqərsə qaldurmaydioqan
 bərilərdur;■

⁴ Uning pəyoqəmbərliri wəzinsiz, asiy kixilər;

□ **2:15** «Uningdin otüwatqanlarning həmmisi üxkırtidu, qolını silkiydu» — bu hərəkətlər bəlkim həyran boləqanlıq yaki mazək qıləqanlıqni bildüridu. □ **3:2** «Asiylik kıloquqi, buloqanoqan, jəbir-zulum yətküzgüqi xəhərgə way! (1-ayət) U awazni anglimidi, tərbiyini qobul kılmidi» — bu sözlərnı angliəquqi Yerusalemdikilər bəlkim Zəfaniya yənə Asuriyəning gunahlırını əyibləwatidu, dəp oylixi mumkin idi. Biraq keyinki sözliridin angliəquqılar tuyuqsız: «Uning əyibligini Ninəwə əməs, bəlkı biz Yerusalemdikilər ikənmi!» dəp həyran qaləqan, xundakla hapa boləqan boluxi mumkin idi. «Awaz»ning kimning ikənlikini Zəfaniya pəyoqəmbər deməydu; qünki uningəqə nisbətən bu dunyada angliəqudək pəkət birlə awaz bar, yəni Pərwərdigarningkidur. ■ **3:3** Pənd. 28:15; Əz. 22:27

Uning kaһinliri muqəddəs ibadəthanini buloqaydioqanlar,

Təwrat-kanunioqə buzoqunqilik kiliديوqanlar. □ ■

⁵ Həqkaniiy Pərwərdigar uning otturisiديو;

U heq həqkaniiyətsizlik kilmaydu;

Hər ətigəndə adil həkümini ayan kiliديو;

Həkümidə kəmqilik yoqtur;

Birəq namərd adəm heq nomusni bilməydu. □ ■

⁶ — Mən əllərni üzüp taxliwətkənmən,

Ularınq istihkam potəyliri wəyranidur;

Koqilirini heqbir adəm ətmigüdək kiliپ harabə kiliقənmən;

Xəhərliri adəmzətsiz, heq turəuqisi yoq kiliپ həlak boləqan. □

⁷ Mən: «Pəqət Məndin kərkunqlar, tərbiyini kəbul kilinglar» — dedim.

Xundəq boləqanda uningəqə həmmə bekitkənlirim qüxürülməy, makani heq haniwəyran bolmas.

Birəq ular baldurla ornidin turup, həmmə

□ **3:4 «Uning pəyoqəmbərliri wəzinsiz, asiy kixilər; uning kaһinliri muqəddəs ibadəthanini buloqaydioqanlar»**

— «pəyoqəmbərliri» bolsa sahta pəyoqəmbərlər, əlwəttə. «Kaһinlar» muqəddəs ibadəthanida puqralar üqün məhsus kurbanliqni keydürgüqi hadimlar. ■ **3:4** Yər. 23:11, 32; Həox. 9:7.

□ **3:5 «həkümidə kəmqilik yoqtur»** — yaki «U (Pərwərdigar) həkümlirini ada kilməy qəlməydu». ■ **3:5** Qəan. 32:4

□ **3:6 «Mən əllərni üzüp taxliwətkənmən, ularınq istihkam potəyliri wəyranidur ... xəhərliri adəmzətsiz, heq turəuqisi yoq kiliپ həlak boləqan»** — yat əllər arisiديوki bu wəqələr, xübhətsizki, Israiləqə sawəq, aqəh wə misal boluxi kərək idi.

ixlirini haram kiliwətti.□

Barlik əllərnin sorakça tartilixi

⁸ Xunga Meni kütünglar, — dəydu Pərwərdigar, Mən guwahlik berixkə ornumdin qozqaloqan künqigə —

Qünki Mening qararim — əllərnə yioqix,

Padixahliklarni jəm kilixtin ibarətki,

Ularınq üstigə kəhrimni,

Həmmə dəhxətlik aqqikimni bexioqə təküx üqündur.

Qünki yər yüzining həmmisi aqqiq oqəzipimning oti bilən keydürüwetilidu.□

Israilning əsligə kəltürülüxi, əllərnin Hudaning yenioqə kelixi

⁹ Qünki xu tapta barlik əllərnin Pərwərdigarining namioqə nida kilip qaqirixi üqün,

Uning hizmitidə bir jan bir tən boluxi üqün,

Mən ularning tilini sap bir tiloqə aylandurimən,

□ **3:7 «Xundak bolqanda uningqə həmmə bekitkənlirim qüxürülməy, makani heq haniwəyran bolmas. Birak ular baldurla ornidin turup, həmmə ixlirini haram kiliwətti»** — baxka birhil təjimişi: «Undak bolqanda uningqə berilidiqan həmmə jazaliri nemə boluxidin kət'iynezər, uning makani heq üzülməydu». **«Birak ular baldurla ornidin turup, həmmə ixlirini haram kiliwətti»** — demək, tiloqə elinqan «haram ixlar»ni kilixka nahayiti aldirawatkanidi. □ **3:8 «Mən guwahlik berixkə ornumdin qozqaloqan künqigə...»** — «guwahqilik berixkə...» degənnin baxka birhil təjimişi «owni elixka...».

10 Qünki Efiopiya dəryalirining nerisidin Mening
dua-tilawətqilirim,
Yəni Mən tarkatqanlarning kizi,
Manga sunuloqan hədiyəni epkelidu.□

*Israilning Hudaning Rohida «kaytidin
tuquluxi»*

11 Xu küni sən Manga asiylik qilqan barlik
qilmixliring tüpəylidin iza tartip qalmaysən;
Qünki xu tapta Mən təkəbburlukungdin hux-
allinip kətkənlərnə arangdin elip taxlaymən,
Xuning bilən sən mukəddəs teqim tüpəylidin
halingni ikkinqi qong qilmaysən;□

12 Wə Mən arangda kəmtər həm miskin bir
həlkni qaldurimən,
Ular Pərwərdigarning namioqa tayinidu.

13 Israilning qaldisi nə kəbihlik qilmaydu,
Nə yaloqan səzliməydu,
Nə ularning aozidən aldamqi til tepilmaydu;
Ular bəlki ozuklinip, yatidu,

□ **3:10 «Efiopiya dəryalirining nerisi...»** — Efiopiya nahayiti qət jay bolup, towa qilix pursiti jaħanning qətlirigiqə bolidu, dəp kərsitidoqan bir misaldur. **«Mening dua-tilawətqilirim, yəni Mən tarkatqanlarning kizi...»** — bəlkim tarkilip kətkən, əmma towa qilqan Israillarni kərsitidu: «Pərwərdigarning küni» xunqə dəhəxtlik bolqini bilən (8-ayət), 9-10-ayəttiki bexarətlər Hudaning mehri-xəpkitigə hətta xu künidimu erixix imkaniyiti barlikini ispatlaydu. □ **3:11 «mukəddəs teqim tüpəylidin»** — yaki «mukəddəs teqimda» yaki «mukəddəs teqim üstidə».

Həqkim ularni qorqutmaydu.□

Israilning qaytidin yiqilixi — ahirki zamandiki xad-huramlik bir küy

¹⁴ Yayrap-yaxna, i Zion kizi!

Təntənə qilip warkira, i Israil!

Pütün kəlbinq bilən huxal bolup xadlan, i Yerusalemning kizi!■

¹⁵ Pərwərdigar seni jazalaydiqan həkümlərni elip taxlidi,

Düxminingni qayturuwətti;

Israilning padixahı Pərwərdigar arangdidur;

Yamanlikni ikkinqi kərməysən.

¹⁶ Xu küni Yerusalemoqa eytiliduki,

«Qorqma, i Zion!

Qolliring boxap, sanggilap kətmisun!

¹⁷ Pərwərdigar Hudaying arangda,

Kutkuzididig qüdrət Igisidur!

U xadlik bilən üstüngdə xadlinidu;

Əz mehır-muhəbbitidə aram alidu;

Üstüngdə nahxılar eytip yayrap-yaxnaydu.

¹⁸ jəmiyət sorunliridiki nomussiz ibadət tüpəylidin aranglardin azablanoqlarni yiqimən;

□ **3:13 «Israilning kaldisi nə qəbihlik qilmaydu»** — «Israilning kaldisi» Təwrattiki pəyoqəmbərlərninq kitablırida kəp kərülidig qan tema yaki mawzudur. Israil həkining kəp qismi Hudadin yiraklıxıp kətkən bolsimu, ular arisida Hudaning mehır-xəpkiti bilən, Əzigə sadıq bir «qaldi»ning haman hərdaim tepilidig qanlik qərsitilidu. ■ **3:14** Zək. 9:9

Bularning xərməndilikləri ularoşa eoqir kelətti.□

19 Mana, Mən xu tapta seni harlıoqanlarning həmmisini bir tərəp qilimən, Aqsak boloqan kızni kütquzimən; Talaqa həydiwetilgən kızni yioqimən; Dəl ular horlanoqan barlıq zeminlarda ularni *Əzümgə* mədhiyə kəltürgüqi, xəhrət boluquqi kilip tikləymən.□

20 Mən xu tapta, yəni silərnı yioqan wakıtta, silərnı *əygə* epkelimən; Qünki Mən kəz aldinglarda silərnı asarəttin azadlıkqa qıkaroqinimda, Silərnı yər yuzidiki barlıq əllər arisida xəhrətlik, *Əzəmgə* mədhiyə kəltürgüqi qilimən, — dəydu Pərwərdigar.□

□ **3:18 «jəmiyət sorunlıridiki nomussız ibadət tüpəylidin aranglardın azablanoqanlarnı yioqimən; bularning xərməndilikləri ularoşa eoqir kelətti»** — ayətnıng birnəqqə tərjimiliri bar. Bizningə mənisi xuki, ibadət sorunlırida boluqan sahtipəzlik, ar-nomussızlıqlar sorunıya kətnaxqan ihlasmənlərnı nəhayiti azablıoqan, ular buningə qidimay muxu həytlaroqa, ibadət sorunlırioqa kətnaxmay tarkilip kətkənidi. Xunga Huda: «Mən ularni yioqimən» — dəydu. «Yəx.» 1:13ni kəring. □ **3:19 «Aqsak boluqan kızni kütquzimən; talaqa həydiwetilgən kızni yioqimən»** — «kız» muxu yərdə İsrailni kərsitidu. «...ularni *Əzümgə* mədhiyə kəltürgüqi, xəhrət boluquqi kilip tikləymən» — yaki «...ularni təripləx obyektı wə nam-xəhrətlik kilip tikləymən». □ **3:20 «Silərnı ...xəhrətlik, Əzəmgə mədhiyə kəltürgüqi qilimən»** — yaki «Silərnı... nam-xəhrətlik wə təripləx obyektı qilimən».

**Muq ddes Kalam (y ngi yezik)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Pinyin script**

Copyright   2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 12 Sep 2021

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5